

1815 Ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος δι' Kaisarías Φιλόθεος, Ἡ-
ρακλείας Μελέτιος, Νικαίας Ἰωαννίκιος, Τυρνόβου Μακάριος, Ἐλασσῶνος
Ἀνθίμος, Νύσσης Μελέτιος, Χαλκηδόνος Περάσιμος.

Ὁ Φιλ. πόλεως Ἰωαννίκιος ἀπεββαίει ὅτι ἰσὸν ἐστίν. 1809-1814

Σημείωσις. Ἡ πολιτεία (κοινότης) Φιλιππουπόλεως ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀπὸ τῆς Κ. Μυρλίνης
συστάσεώς της διηυθύνετο ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν δι-
οικητικοῦ συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων κληρικῶν καὶ τῶν
προκρίτων τῆς πολιτείας. Τὰ λαϊκὰ τοῦ συμβουλίου μέλη δὲν ἦσαν αἰρετά, ἀλλ' Ἀποδεδειγμένοι
ὠνομάζοντο ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἀποθνήσκοντα δὲ ἢ ἀποχω-
ροῦντα ἀντικαθίσταντο ὑπὸ τῶν ἀπογόνων των. Ἐκ τούτου ἐδημιουργήθη περὶ τὴν
μητρόπολιν ἀριστοκρατικὴ τις κοινωνικὴ εὐγενῶν τάξις, ἣ τῶν ἀρχόντων, οἵτινες
εἶχον καὶ τίτλους παρამεινάντας ἀπὸ τῆς Βυζαντινοκρατίας, μεθ' ὧν ἀείποτε ὑπε-
γράφοντο (ἴδε ἀνωτ. § 4). Σὺν τῷ χρόνῳ ἐφ' ὅσον ἡ πολιτεία ἐπληθύνετο διὰ τῆς
ἐγκαταστάσεως νέων μελῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ αἱ συντεχνίαι διοργανωθεῖσαι προώ-
δουν καὶ καθίσταντο οἰκονομικῶς ἰσχυραὶ καὶ ἐρείσματα τῆς πολιτείας, ἐπὶ το-
σοῦτον τὸ ἔργον τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει διοικητικοῦ συμβουλίου ἐγένετο πολυσχιδέστε-
ρον καὶ σπουδαιότερον, διότι ἐπεῖχε θέσιν οὐ μόνον ἐκκλησιαστικοῦ, ἀλλὰ καὶ διαι-
τητικοῦ δικαστηρίου διὰ τὰς ὑποβαλλομένας αὐτῷ πρὸς λύσιν ὑποθέσεις τῶν πολι-
τῶν. Διὸ ὁ μητροπολίτης ἤρξατο προσκαλῶν ὡς μέλη τοῦ συμβουλίου καὶ τοὺς πρω-
τομαίστους τῶν πλουσιωτέρων συντεχνιῶν ἢ διατελέσαντας τοιοῦτους καὶ ἀπολαύ-
οντας φήμης καὶ σεβασμοῦ παρὰ τοῖς πολίταις. Οὗτοι ἦσαν συνήθως οἱ εὐδοκίμη-
σαντες ἐν τῷ ἐπαγγέλματι των, ἰδίως ἐκ τῶν ἀμπατζήδων, γουναράδων καὶ καυταν-
τζήδων, οἵτινες ἀποδημήσαντες δι' ἐμπορίας τῶν ὑποθέσεις ἐγνώρισαν καὶ ἄλλας
χώρας καὶ ἐπλουτίσθησαν, φιλοτιμούμενοι δὲ ν' ἀνέλθωσι κοινωνικῶς ὑψηλότερον
συνηνώθησαν μετὰ τῶν φθινόκτων οἰκονομικῶς εὐγενῶν, τῶν ὁποίων οὕτω ἡ τάξις
ἐνισχύθη προστεθέντων αὐτῇ καὶ τῶν ἐγκαταστάντων εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν
τοῦ 19ου αἰῶνος ζαπλούτων μεγαλιτζήδων. Οὕτω ἀρχομένου τοῦ 19ου αἰῶνος τὰ
μέλη τῆς πολιτείας φαίνονται διηρημένα εἰς δύο τάξεις, τοὺς πατρικίους οὕτως εἰ-
πεῖν καὶ τοὺς πληβίους, δηλ. τοὺς εὐγενεῖς τοὺς περιστοιχοῦντας τὴν μητρόπολιν
(ἀρχοντας—τσελεμπήδες—τζορμπατζήδες) καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας τοὺς ἀνήκοντας
εἰς τὰς συντεχνίας (ρουφεῖα—ἐσνάφια), τοὺς ἐσναφλήδες.

Ἐπὶ τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννικίου (1809—1816) τὰ ἐσνάφια πρωτοστατοῦντος
τοῦ τῶν ἀμπατζήδων ἤξισαν, ὅπως τὸ λεγόμενον ἐκκλησιαστικὸν ἐν τῇ μητροπόλει
δικαστήριον, τὸ ἐκδικάζον τὰς ὑποθέσεις τῶν μελῶν τῆς πολιτείας. ἀποτελεῖται
ἀποκλειστικῶς ἐκ μελῶν ἐκλεγμένων ἢ ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν ἐσναφίων ὑπὸ
τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου ἢ τοῦ ἐκπροσώπου αὐτοῦ ἀνωτέρου κληρικοῦ
καὶ οὐχὶ ἐκ μελῶν ἐκ τῶν προκρίτων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου ἢ μετεχόν-
των αὐτοῦ κληρονομικῷ δικαιώματι. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις ἀπεκρούσθη ὑπὸ τε τοῦ μητρο-
πολίτου καὶ τῶν εὐγενῶν ἐκ φόβου πιθανῶς μὴ ὀχλοκρατηθῇ βαθμηδὸν ἡ πολιτεία.
Ἀλλως τε ἀπὸ τοῦ 18ου ἤδη αἰῶνος τὰ ἐσνάφια μετεῖχον τῆς διοικήσεως τῆς πο-
λιτείας προσκαλουμένων εἰς τὸ συμβούλιον τῶν πρωτομαϊστόρων, τῶν ἀμπατζήδων
γουναράδων, καυταντζήδων καὶ μπακάληδων προκειμένου περὶ λήψεως ἀποφάσεων
ἀφορῶσιν εἰς τὰ κοινά. Ἐντεῦθεν ἤρξατο ὁ μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ρουφε-
τίων ἀγὼν ἐκτραχυνθεὶς εἰς ἐριδας, ραδιουργίας καὶ μίση πρὸς ἀλλήλους. Ἐπειδὴ
δέ, ὥς φαίνεται, ὑπὲρ τῶν ρουφετίων ἐτάχθη ὁ λαοφιλὴς καὶ λόγιος σακελλάριος
τῆς μητροπόλεως κύρ Μανουὴλ καὶ ὑπελήφθη ὑπὸ τῶν εὐγενῶν ὡς ἡ πέτρα τῶν

σκανδάλων κατ' αἴτησιν τοῦ μητροπολίτου καὶ τοῦ συμβουλίου καθηρέθη ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου. Τὸ τοιοῦτον ἐξηρέθισεν ἐπὶ πλεόν τοὺς πολλοὺς καὶ ἐκορύφωσε τὰ πάθη καὶ τὰ μίσση μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὥστε αὐτὸς ὁ μητροπολίτης πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ ποιμνίου του ἠναγκάσθη νὰ συστήσῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον τὴν γενομένην ἀναφορὰν πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ προμνημονευθέντος σακελλαρίου εἰς τὸ ἱερατικόν του ὑποῦργημα, ὡς μετανοήσαντος καὶ ὑποσχόμενου ὅτι δὲν θ' ἀναμειγνύεται τοῦ λοιποῦ εἰς πράγματα ἀλλότρια τῶν καθηκόντων του. Τὸ πατριαρχεῖον ἀποκατέστησε διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ γράμματος τὸν καθαιρεθέντα σακελλάριον εἰς τὸ ἱερατικόν αὐτοῦ ὑποῦργημα μεθ' ἀπάντων τῶν προτέρων του δικαιωμάτων καὶ τιμῶν, συγχρόνως δὲ ἐκπέμπει ἀφορισμὸν κατὰ τῶν ταραξιῶν τῆς πολιτείας ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐπὶ ῥαχέοι οὕτω ἡ ποθητὴ γαλήνη παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῆς Φιλίππουπόλεως. (*Ἰδε Μυρτίλου Ἀποστολίδου*, ὁ ἀπὸ Σηλυβρίας Φιλίππουπόλεως Παῖσιος, Θρακικά, τόμ. Γ' ἔτ. 1932, σελ. 18—21 §§ 2—3).

Ἀρ. 8

**Ἀποφασίς τῶν πολιτῶν περὶ συνδέσμου ἀλλήλων
πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἀπὸ Ἰωαννικίου διχοστασιῶν.**

(Κώδ. Ι, σελ. 61 ἢ μν' ἔτ. 1818, VI, 1)

Ὁ Φιλίππουπόλεως Παῖσιος ἐπιβεβαιοῖ

Διὰ τοῦ παρόντος ἐκκλησιαστικοῦ ἀποδεικτικοῦ καὶ συμφωνητικοῦ γράμματος δηλοποιεῖται ὅτι φθόνῳ καὶ συνεργείᾳ διαβολικῇ μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐχθροπάθεια ἀνὰ μέσον τῶν ἐντιμοτάτων προγόντων καὶ δημογερόντων τῆς πολιτείας ταύτης Φιλίππουπόλεως καὶ ἐκ τούτου συνέβαινον πολλὰκις ἀλληλομαχίαι καὶ σκάνδαλα καὶ κατηγορίαι ἀνάμεσόν των, ἡ ταπεινότης ἡ ἐμὴ προβλέπουσα ταῦτα μὲ θλίψιν τῆς καρδίας μου ὅτι εἰσὶν ἐναντία τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀλλότρια καὶ θέλονσι φέρει τέλη κακὰ καὶ ἐπιζήμια εἰς τοὺς ἀλλήλους καὶ εἰς ὅλην τὴν πολιτείαν, θεοῦ βοηθείᾳ παραινέσαντες αὐτοὺς τὰ δέοντα τοὺς ἠγαπήσαμεν ἀνάμεσόν τους καὶ ἐφιλιώθησαν ὁμολογήσαντες καὶ ὑποσχόμενοι μὲ τὸ ἐν φόβῳ Θεοῦ διὰ νὰ φυλάξωσιν ἐπὶ τῶν τῶν τοιαύτην ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν, χωρὶς νὰ κατηγορηθῶσιν ἐνώπιον ἑνὸς καὶ ἄλλου, χωρὶς νὰ κατατρεχθῶσι πρὸς ζημίαν τους· εἰς τὸν ὅποιον σύνδεσμον τῆς ἀγάπης εἰσὶν ὑποσχόμενοι οἱ τε χρησιμώτατοι πραγματευταὶ καὶ οἱ τιμιώτατοι πρωτομαῖστορες τοῦ ἱσναφίου τῶν ἀμπατζήδων, καυταντζήδων, γουνναράδων καὶ μπακάληδων καὶ τῶν λοιπῶν ρουφετιῶν, διὰ νὰ εἶναι ὅλοι ἠνωμένοι καὶ συνδεδεμένοι ὡς μία ἀδελφότης καὶ ἔτι ἐξ αὐτῶν νὰ διορισθῶσι μὲ κοινὴν γνώμην ἑπτὰ ὑποκείμενα ἄνδρες τίμιοι, δύο ἐκ τῶν πραγματεῶν, δύο ἐκ τῶν ἀμπατζήδων, εἷς ἐκ τῶν καυταντζήδων, εἷς ἐκ τῶν γουνναράδων καὶ εἷς ἐκ τῶν μπακάληδων διὰ νὰ θεωρῶσι πᾶσαν ἐμπίπτουσαν ὑπόθεσιν τῶν μαχαλῆδων των, συνερχόμενοι καὶ εἰς τὴν μητρόπολιν δις τῆς ἐβδομάδος, τῇ Τετράδι, ἔστιν ὅτε καὶ τῇ Παρασκευῇ ὁμοῦ μετὰ τοῦ οἰκονόμου καὶ σακελίου διὰ νὰ θεωρῶνται ἐκκλησιαστικῶς